

פרוקופייב: רומאו ויוליה, הסויטה לבלט מס' 1 אופוס 64b

מותו של טיבאלט

בבית קפולט נמשכו ההכנות למסיבה. יוליה, התכוננה בחדרה עם המטפלת שלה ועם אמה, שהסבירה לבתה שהגיעה לגיל בו היא כבר בשלה לנישואים ומפצירה בה לשקול לקחת לה כבעל צעיר בשם פאריס.

כשהגיעה שעת הנשף, חמקו רומאו ובנווליו דודנו אל המסיבה כשהם מסתתרים מאחורי מסכות. טיבאלט קפולט (דודנה של יוליה) הבחין ברומאו, אך אביו עצר בעדו לפני שגרם הלז למהומה, כיוון שלא רצה שהנשף ייהרס. בינתיים הבחינו רומאו ויוליה זה בזו, והתאהבו זה בזו ממבט ראשון. השניים חמקו החוצה שם התוודעו אחד לשנייה, ורק אז נוכחו לדעת כי בעצם הם עומדים משני צדי המתרס, וכי משפחותיהם הן אויבות גמורות.

רומאו המאוהב סירב לעזוב את המקום, ובאישון לילה התגנב אל חצר ביתה של יוליה שם טפס על אחד העצים וצפה בחלונה. בינתיים נעמדה בחלון שם הביעה את אהבתה לרומיאו ואת תסכולה מן העובדה שרומאו הוא בן למשפחת מונטגיו, אויביה הגדולים ביותר של משפחתה. היא לא ידעה שרומאו צופה בה, עד שזה לא יכול לעצור עצמו, טיפס אל החלון ושם התוודה בפניה על אהבתו אליה. השניים החליפו נדרים ונשבעו להינשא זה לזה למחרת, בתאו של הכומר לורנצו.

רומאו מיהר אל האב לורנצו וביקש ממנו להשיאם. האב ניסה תחילה להניאו מן הרעיון, אך לאחר שהבין כי בנישואי השניים טמון הכוח לשים קץ לסכסוך ארוך השנים בין שתי המשפחות, הסכים לסייע לשניים.

רומאו חזר לחבריו, שם נודע לו מבנווליו ומחברו מרקוצ'יו, שטיבאלט הזמין אותו לדו-קרב. הוא שלח עם המטפלת של יוליה הודעה לאהובתו כי האב לורנצו הסכים להשיא אותם באחר-הצהרים של אותו היום, והשניים נישאו בחשאי במעונו של האב לורנצו.

לאחר החתונה שב רומאו לחבריו, שם פגש את טיבאלט שהזמין אותו שוב לדו-קרב. היות שטיבאלט הוא כעת בן משפחתו - רומאו סירב לאתגר, למרות שטיבאלט החל קורא לו מוג-לב והאשים אותו בפחדנות. מרקוצ'יו, חברו של רומאו לא הבין מדוע דחה חברו את ההזמנה ומיהר להילחם במקומו. השניים נלחמו ביניהם ובמהלך הקרב נדקר מרקוצ'יו ומת בזרועותיו של רומאו. עם מותו של מרקוצ'יו הרגיש רומאו צורך לנקום את מות חברו, והוא קם והרג את טיבאלט בדו-קרב. מארש האבל חותם את נשיאת גופתו של טיבאלט על ידי בני משפחתו.

1. מבנה תלת- חלקי :

א. החטיבה ראשונה, באופי מסתער, מתארת את המבוא לקרב החרבות בין מרקוציו וטיבלט ואת הקרב עצמו.

תחילה בוקעים בהפתעה צלילים זריזים וכהים של כלי הקשת הנמוכים :

Precipitato ♩ = 160

Contrabassi

f brusco

המבוא נמשך בתבנית סינקופות בכלי נשיפה ממתכת :

Tbn.

f

המבוא נשלם בצלילים הגבוהים של כלי הקשת במהלך כרומטי. זהו המוטיב המותח אשר יחבר בין הופעות המוטיב של הדו-קרב :

Vln. I

arco div.

espr. mp *f*

Vln. II

arco div.

espr. mp *f*

המוטיב של מרקוציו מטפס הלוך ושוב בצעדים סמוכים לאוקטבה, מזנק בהמשך בקפיצה לאוקטבה הבאה, ומשלים את הירידה בצעדים סמוכים :

Vln. I

f

המוטיב המותח בצלילים הגבוהים בכלי הקשת מחבר בין הופעות המוטיב של מרקוציו.

קטע ביניים חוצה את שתי החטיבות ומבשר את הדו-קרב בין רומאו וטיבאלט. זהו אינטרמצו הנפתח באקורדים שנעים בחצאי טון בין הקונטרבס, החצוצרה והטרומבון, ובשילוב משכים קצרצרים בהמשך:

(tr-be. I con sord.) (cornet. con sord.) *ff*

Chromatic upword move

p cresc. *ff*

האינטרמצו מוביל אל מותו של מרקוצ'יו בדינמיקה מתגברת, בשילוב דמימות פתאומיות ובחלקי שישה עשר על סקונדה יורדת:

Tbn. *ff* *ff* *ff* *ff* *G.P.*

Xyl. *p* *ff* *G.P.*

ב. החטיבה השנייה נפתחת במעין פרֶפֶטואום מוֹבִילָה (perpetuum mobile) מסחרר בכלי קשת על מוטיב הדו-קרב בין רומאו וטיבאלט, ועד לסדרה של מודולציות ואקורדים מקבילים בירידה כרומטית ובעוצמה מתגברת:

Ornamental chords Lydian

Ornamental chords Lydian

Parallel chords (Chromatic)

הגל הראשון של הפרפטואום מוֹבֵּיֶלָה נקטע וכלי נשיפה ממתכת מתארים הבזק של צחצוח החרבות בגליסנדו

הגל השני של הפרפטואום מוֹבֵּיֶלָה בכלי קשת קצר מאד, ואף הוא נקטע על ידי צחצוח החרבות בכלי נשיפה ממתכת.

הגל השלישי, ארוך יותר, מתפתח בקרשנדו עד לנפילתו של טיבאלט המתוארת בצמצום העוצמה והתזמור.

חמש עשרה מכות עזות באוניסונו בכלי נשיפה, טימפני וכלי קשת נמוכים מתארות את גסיסתו של טיבאלט.

ג. החטיבה השלישית של הפרק נפתחת במארש אבל על מותו של טיבאלט, וגופתו הנישא על כתפי בני משפחתו. מארש האבל הוא איטי ובמשקל משולש.

הנושא מורכב משני רבדים דרמטיים בולטים:

1. תבנית אוסטינטו במרקם הומוריתמי עמוס

2. מוטיב זעקות האבל הנכנס בהמשך בצלילי הקרנות בארפז' עולה ויורד, ובעוצמה חזקה מאוד

Hn. *ff* *espr. e drammatico*

הטרומבונים ממשיכים את זעקות האבל עד ליצירת כוראל קונטרפונקט קורע לב בשילוב.

vn.
trp.
vc., cor.

כלי ההקשה מצטרפים ותורמים למצעד הדרמטי ולאווירת האבל.

Timp.
T-ro
P-ti
C.